

Oponentský posudok habilitačnej práce

Autor práce: JUDr. Matej Kostrec, PhD.

Názov práce: Metódy ochrany policajne relevantných informácií

Hodnotená habilitačná práca sa venuje problematike ochrany policajne relevantných informácií, ktorá predstavuje mimoriadne citlivú a aktuálnu oblasť na pomedzí práva, bezpečnostných štúdií a informačných technológií. Zvolená téma má nepochybne potenciál významne prispieť k odbornej diskusii, keďže ochrana informácií spracovávaných Policajným zborom je jedným zo základných predpokladov efektívneho výkonu jeho zákonných úloh a ochrany práv občanov. Napriek tomuto tematickému potenciálu však práca vykazuje viacero závažných koncepčných, metodologických a obsahových nedostatkov, ktoré oslabujú jej vedeckú úroveň a presvedčivosť.

Zásadným problémom práce je absencia jasnej a metodologicky presnej definície kľúčového pojmu „policajne relevantné informácie“. Tento pojem je v texte používaný opakovane, avšak bez jeho jednoznačného vymedzenia. Dôsledkom je nejednotná interpretácia zo strany respondentov, ktorí do tejto kategórie zahrnuli veľmi rôznorodé informačné systémy – od interných administratívnych a servisných aplikácií (Intranet, ServiceDesk, SAP) až po externé rezortné registre iných inštitúcií (Kataster nehnuteľností, Obchodný register). Takto široko a nepresne chápaný pojem metodologicky spochybňuje validitu empirických zistení a naznačuje, že koncept „policajne relevantných informácií“ bol zvolený skôr opisne než analyticky. Ak má byť predmetom výskumu ochrana policajných informácií, je nevyhnutné jasne odlíšiť administratívne či technicko-podporné systémy od dát, ktoré majú skutočný bezpečnostný, operatívny alebo vyšetrovací charakter.

Uvedený nedostatok má negatívny dopad nielen na empirickú časť práce, ale aj na jej teoretickú úroveň. Základný pojem, na ktorom je výskum postavený, nie je konceptualizovaný spôsobom, ktorý by umožňoval jeho presné uchopenie, operacionalizáciu a následnú analytickú prácu. V habilitačnej práci sa pritom očakáva, že autor preukáže schopnosť pracovať s pojmami na vysokej abstrakčnej a metodologickej úrovni.

Ďalšou slabinou práce je aktuálnosť použitých empirických údajov. Výskum je založený na dátach z rokov 2010 – 2016, ktoré už v súčasnosti neodzrkadľujú reálne bezpečnostné, spoločenské ani technologické podmienky. Od ukončenia výskumu došlo k viacerým zásadným udalostiam – migračnej kríze, pandémie COVID-19, energetickej a inflačnej kríze či vojne na Ukrajine – ktoré zásadne ovplyvnili bezpečnostné prostredie, fungovanie štátnych inštitúcií aj spracovanie citlivých údajov. V kontexte habilitačnej práce je absencia reflexie týchto zmien vážnym nedostatkom, keďže vedecká hodnota práce je výrazne oslabená jej obmedzenou prenositeľnosťou na súčasnú realitu.

Empirická časť práce je založená na relatívne malej a metodologicky problematickej vzorke respondentov. Kvantitatívny výskum pracuje s 48 plne vyplnenými dotazníkmi, čo je pre habilitačnú prácu nedostatočný rozsah. Navyše ide o nehomogénnu skupinu respondentov, zahŕňajúcu príslušníkov rôznych zložiek

(mestská polícia, Policajný zbor, zamestnanci Ministerstva vnútra), bez dostatočného zdôvodnenia takéhoto výberu. Výsledky preto nemožno považovať za reprezentatívne a ich výpovedná hodnota je obmedzená.

Osobitne problematické je samotné zloženie vzorky, keďže významnú časť respondentov tvoria študenti Akadémie Policajného zboru. Hoci ide o osoby s určitým vzťahom k policajnej praxi, nemajú dostatočné skúsenosti s prácou s citlivými operatívnymi alebo vyšetrovacími údajmi. Ich odpovede preto nemôžu adekvátne reflektovať komplexnosť a riziká ochrany policajných informácií, čo zásadne oslabuje odbornú váhu empirických záverov.

Metodologické nedostatky sa prejavujú aj pri spracovaní riadených rozhovorov. V práci chýbajú prepisy rozhovorov, priame citácie respondentov a systematická obsahová alebo tematická analýza. Výstupy sú prezentované prevažne sumarizačne, čo pôsobí povrchné a nezodpovedá štandardom kvalitatívneho výskumu na habilitačnej úrovni. Bez transparentnej analytickej procedúry sa rozhovory redukovujú na opis dojmov, nie na zdroj vedecky relevantných poznatkov.

Spracovanie dotazníkov má prevažne opisný charakter. Autor sa obmedzuje na prezentáciu základných percentuálnych rozdelení, bez hlbšej štatistickej analýzy a bez systematickej interpretácie výsledkov. Závažným nedostatkom je aj absencia porovnania zistení s inými domácimi či zahraničnými výskumami, čo spôsobuje, že empirické výsledky ostávajú izolované a ich vedecká pridaná hodnota je nízka.

Za slabé miesto práce možno považovať aj pasáže, ktoré majú charakter učebnicového alebo študijného textu. Tieto časti neprinášajú originálny vedecký prínos, sú prevažne kompilatívne a len voľne súvisia s deklarovanou témou ochrany policajne relevantných informácií. V habilitačnej práci sa pritom očakáva analytický a kritický prístup, nie didaktické vysvetľovanie všeobecných pojmov.

Nedostatočne spracovaný je aj hypotetický rámec práce. Hypotézy sú síce formálne uvedené, avšak ich testovanie je povrchné a chýba kritické zhodnotenie výsledkov, diskusia alternatívnych vysvetlení a reflexia limitov výskumu. Hypotézy tak pôsobia skôr ako formálny prvok než ako integrálna súčasť vedeckého skúmania.

Za závažnú slabinu práce považujem aj absenciu medzinárodného kontextu. Autor sa nezaobrá zahraničnými modelmi ochrany policajných informácií, hoci v praxi existujú prepracované systémy v krajinách ako Nemecko, Veľká Británia, USA, Francúzsko či škandinávské štáty, ako aj medzinárodné štandardy (SIS II, GDPR, ISO/IEC 27001). Bez takéhoto porovnania pôsobí práca uzavreto a neumožňuje posúdiť, ako sa skúmaný prístup vzťahuje k zahraničnej praxi.

Záver

Hoci habilitačná práca sa venuje významnej a aktuálnej téme, jej spracovanie nespĺňa viaceré kľúčové požiadavky kladené na habilitačné dielo. Najväčšími nedostatkami sú nejasná definícia základných pojmov, slabý a metodologicky problematický empirický základ, nedostatočná analytická hĺbka, absencia medzinárodného porovnania a prevaha opisného nad vedecko-analytickým prístupom. Tieto nedostatky výrazne oslabujú vedeckú hodnotu práce a jej prínos pre odbor.

doc. Dr. techn. Michal Ries
Ústav počítačového inžinierstva a aplikovanej informatiky
Fakulta informatiky a informačných technológií,
Slovenská technická univerzita v Bratislave

Na základe skutočností uvedených v tomto posudku musím konštatovať, že uvedená práca nespĺňa minimálne požiadavky pre habilitačnú prácu v študijnom odbore Bezpečnostne vedy (kód študijného odboru: 9205).

Prácu NEODPORUČAM k obhajobe v rámci habilitačného konania.

V Bratislave. 09.01.2026

.....
doc. Dr. techn. Michal Ries